

ՀԵՆՐԻ ԿԱՍՏԵ

40 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՆԱԲԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ՀԱՆԴԵՍ

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեհար-
քի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դր. աւժար: — Վեցամսեայն 50. — Դաւանաց համար 115 դր.
Վեցամսեայ 60. — Թանուցման տուր 5 դր.

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսենաշէր եւ Տնօրէն Անտոն Սահեան,
Էսկի Զապրիէ ճառարանի Նշան Լ.Ֆ. Պերպերեանի Տպարան:
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տուիր:

ԹԻԻ 208 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ԱՊՐԻԼ 22 ՇԱԲԱԹ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ազգային. — Գիտական. — Թշուառն խորհե-
ցեք. — Զատեկական այցելութիւնք. — Պարզ-
լըս աւայլըր. — Գործէզան ա հմիտի. — Աւել-
անկէ. — Չէշմէ մէյտանը ճինայէթի:

Ամեն. Ս. Պատրիարքը Հայրն, ըն-
կերակցութեամբ Քաղ. Ժողովոյ ատե-
նապետ Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյի
հետ երկուշաբթի առաւօտ կայս պա-
լատ դնաց եւ երկրորդ սենեկապետ
Հաճի Ալի պէյի ներկայանալով յա-
նուն ազգին երախտագիտութիւն ու
շնորհակալութիւն յայտնեց Վեհ. Սուլ-
թանի կողմէ Ազգ. Պատրիարքաւանի
շնորհուած 500 ոսկւոյ նուէրին հա-
մար: Հաճի Ալի պէյ անմիջապէս Վեհ.
Սուլթանին մատուցեց Ամեն. Ս. Պատրի-
արք Հօր շնորհակալութիւններն եւ ե-
կաւ ն. Ամենապատուութեան հաղոր-
դել Վեհ. Սուլթանի բարձր դոհունա-
կութիւնն եւ կայսերական բարեւները.
Ընդունելութեան պահուն, Քաղ.

Ժողովոյ Ատենապետ Վսեմ. Սիմոն պէյ
եւ Արիկէ Էֆէնտի Ունճեան կայս պա-
լատը կը գտնուէին:

Մեծաւ գոհութեամբ կը ծանու-
ցանենք թէ, Վեհ. Սուլթանն իմանա-
լով Վսեմ. Արիկէ Էֆէնտիի ներկայու-
թիւնն, երկրորդ կարգի Օսմանիէ
պատուանշան շնորհեց նմա:

Կրօն. Ժողովքը երեքշաբթի օր ի
նիստ գումարեցաւ եւ կարեւոր խըն-
դիրներ կարգադրեց:

Քաղ. Ժողովքը իւր նախընթաց ա-
ւուր նստին մէջ երկու պատուիրակ-
ներ կարգած է, որք իւր կողմէ մին.
չեւ երեսուցէմ պիտի ուղեկցին Ամեն
Տ. Յարութիւն Պատրիարքին:

Ըստ որոշման Կրօն. Ժողովոյ, յիշ-
եալ Ժողովոյ գիւմանն Հինգշաբթի օր
Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ զբաղե-
ցաւ Սամաթիոյ Արթ. քարոզչին նկատ-
մամբ թաղեցւոց միջեւ ծագած խընդ-
րոյն քննութեամբ: Կրօն. Ժողովոյ Ա-
տենապետ Գեր. Խորէն Սրբազան այս
խնդրոյն վրայ մանրամասն բացատ-
րութիւններ առաւ եկեղեցւոյն քա-
հանայից դասէն եւ Քաղ. խորհրդէն

որք խմբովին ներկայ էին ի Պատրի-
արքարան:

Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաք-
սեան Հինգշաբթի օր Զօրու ուղեւո-
րեցաւ ներկայ գտնուելու համար տեղ-
ւոյն Ս. Դէորդ եկեղեցւոյ տօնախմբու-
թեան հանգիսին, եւ պիտի ուղեւորի
ի Ռատուիոյ, ինչ ինչ գործոց կար-
գադրութեան համար, եւ մայիս ամ-
սոյ մէջ Կ. Պօլիս պիտի վերադառնայ,
արտօնութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք
Հօր, ամսոյ մը չափ աստ մնալու հա-
մար ի դարձան անձին:

Կիմանանք թէ Ազգ. Ժողովքը ի
նիստ պիտի գումարի ամսոյս 28ի
ուրբաթ օրն:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն վաղը
Խասգիւղ յի. Ստեփաննոս եկեղեցին
Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ:

Յաւօք կ'իմանանք թէ Հայրենի լը-
րագիրը անպայման կերպիւ դադար-
ման դատապարտուած է Տպագրական
Տեսչութեան հրամանաւ:

ԳԻՏԱԿԱՆ

Ինչպէս սպիտակ մազեր կու՛նենանք. — Ընդհանրապէս ո՛ր դասուց պատկանող մարդիկ սպիտակ մազեր կունենան. — Բերանի միջոսներ. — Թոք յին թոյն. — Մարդ կային ցլխով թղթակցութիւն :

Վերջին բանը երկար չընելու համար, չը խօսեցայ երկիւղիւ ուրիշ հրաշալեաց վրայ : Զը պիտի զարմանաք երբ ըսեմ թէ՛ մօրուսն և գլխու մազերն մի քանի ժամէն կ'աղիտականան. երբ ու է վտանգ մը խանդարած լինի մեր երեւակայութիւնն : Եւ գիտե՛ք թէ՛ որ դասուց պատկանող մարդիկ աւելի ենթակայ կը լինին նմանօրինակ փոփոխմանց : Յիշենք կարգաւ :

Հանքի մէջ աշխատող գործաւորն.

Պատերազմի դաշտին վրայ ինկող զինուորն, մեռեալներուն մէջ դիականց հետ չիոյթեալ :

Արծուի բոյնէն ձագերը գողցողն, որ մայր արծիւէն կը բռնուի :

Մոլորեալ ճանապարհորդն, վայրենի ժողովրդոց մէջ գերի ինկած և նոցա պետին ներկայութեանը հանուած որ պիտի վճռէ իւր բաղդն անձանօթ լեզուաւ մը :

Բանտարկեալն՝ որ կը գտնուի մահու և կենաց մէջ :

Շնացող կինը, մէկ կողմանէ սիրահարէն և միւս կողմանէ ամուսինէն պաշարուած :

Այս հինգ դասէն միոյն եթէ պատկանիք (չեմ մաղթեր բնաւ) փորձով պիտի տեսնէք ձեր մազերուն սպիտականալը : Զգուշանանք ուրեմն հանքի մէջ աշխատելէ, թռչնոյ բոյներն քանդելէ, մոլորելէ, բանտարկելէ, և այլն, եթէ չենք ուզեր ունենալ ըստ պիտակ մազեր : Ամէն . . .

Ստամբուլի միջնօպներուն վրայ խօսած եմ այս անգամ բերանի միջնօպներու վրայ պիտի խօսիմ, որք վտանգաւոր և մահացու են : Կնոջ մը ձեռքը բռնելէ կը լինի՝ կրնա՞ք երեւակայել թէ ինչ բան պատճառ եղած է այդ վէրքին ծագման. — բերանին միջնօպներն, մանաւանդ ակռային միջնօպներն, որովհետեւ դժբաղդ կինը սովորութիւն ըրած է ե.

ղեր ձեռներն ակռայներուն, տանի : Զգուշութեամբ վարուիլ պէտք է մեր անձին հետ որ ամէն տեսակ միջնօպներու բնակարան մ'է. կենաց, մահուան, առողջութեան, հիւանդութեան միջնօպներ, ամենուրեք և միշտ միջնօպ . . .

Նոր փորձ մը . . . մեծ անասունները տարբեր վեց վանդակներու մէջ դրուած են, այնպէս որ վանդակներն իրարու հետ կը հաղորդակցին. և միոյն օգը միւսոյն մէջ կրնայ անցնիլ. հետեւաբար երկրորդ վանդակին մէջ եղող անասունն կը չնչէ առաջնոյն շնչառութեան արգիւնքն, երրորդն առաջնոց երկուքինն և այսպէս շարունակաբար : 3-է օրէն, վերջին չորս անասունները կը մեռնին և թոքային թոյնն է որ կ'սպաննէ զանոնք :

Կրնայինք յուսալ թէ՛ մեր թոքերըն որք այնքան օգտակար գործարաններ են կենաց պահպանման համար, կրնան իրենց արտադրած թոյնովն սպաննել անասուններ : Եւ պէտք է հաւատալ, գիտութեան մէջ ամէն օրէնք, ամէն երեւոյթ որ գործնակապէս կը հաստատուի, հաւատարի է այն է վարդապետն ասան :

Հեռագրով, հեռաձայնով և նամակով կը թղթակցենք, բայց չէինք գիտեր որ մարդկային գլուխն ալ կրնայ թղթակցութեան ընտիր գործի մը լինել, մանաւանդ դաղտնի թղթակցութեան համար . . . տեսէ՛ք թէ ինչպէս : (ինչ որ պիտի ըսեմ, Ափրիկեան և Ամերիկեան վայրենի ցեղերու մէջ կը կատարուի) թղթատարին գլխուն մազերն կ'ածկին, վրան կը դրեն՝ իրենց դաղտնի նամակն և երբ մազերն աճելով կուգան գոցել գանկը, այն ատեն հրաման կը տրուի թղթատարին որ մեկնի կայարանէն : Եւ թղթատարը միւս կայարանը հասած ժամանակ, վերստին մազերն ածիլուելով՝ նամակը երեւան կ'երնէ, և դիւրաւ կրնան կարգաւ գանքին վրայ գրուածներն :

Գանկաբանութեան դասեր առած ժամանակս, բնաւ չէի յիշեր որ օր մը գանկը թղթակցութեան մէջ պիտի գործածուէր . . . պէտք չէ զարմանալ. բնութիւնը գանկին մէջ իմացականութիւնը դրած է. մենք ալ մաքնիսին վրայ կը գրենք, զուգադիպութեամբը գեղեցիկ է, այնպէս չէ . . .

Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

ԹՇՈՒԱՌՆ ԽՈՐՀԵՑԷՔ

(Նոյն թիւն)

Մէկ քանի վայրկեաններ սահեցան խորին ու խորհրդաւոր լուսութեան մը մէջտեղ, Գիշերուան մթին քողն աւելի եւս տարածուած լինելով տիեզերաց վրայ, ամենէն սուր աչեր անգամ չէին կրնար թափանցել խաւարին թանձրութեանը մէջ : Այն ժամանակն էր, պէտք էր մեկնիլ ի տուն, բայց որո՞ւ թողալ ծերուկը, Բարեկամս, որ վայրկեան մը աչերը չէր հեռացներ ձերունոյն դէմքին վրայէն, յանկարծ երեսո նայեցաւ. խորհրդաւոր նայուածք մըն էր այս, որ նախադասութեանէ մ'աւելի պերճախօս նշանակութիւն մ'ունէր. նշանացի հարցուցի պատճառը. պատասխանեց թէ խռպոտ ձայն մը ելած էր մուրացիկին կոկորդէն ու ահաբեկ ըրած էր զինք : Հետաքրքրութիւննիս նորէն աւելցաւ. թափանցկոտ ակնարկ մը ձգեցինք հէք մարդուն վրայ, բայց նա չէր երերար բնաւ. գլուխը պատին կը թնցուցած, այտերը տմոյն տեղունած, ձեռները ծունգերուն վրայ խաչաձեւած կը մնար հանգաբարկ. թեթեւ ու տաքուկ շունչ մը, մերթ արագ և մերթ դանդաղկոտ, կը լեցնէր իր խոռոչին սառած մթնոլորտը : Կը քնանար նա, կամ մենք այնպէս կարծեցինք. նորէն իրարու երես նայեցանք, ակնարկներ փոխանակեցինք, երկուքս ալ այլայլած ու այլագունած էինք. մեկնէինք, կենայինք, չէինք գիտեր. ո՞վ ճէր յատուած, ինչ դառն չարչարանք է եղեր անստուգութիւնն, որ ծովուն մէջ մոլորած նաւու մը կացութիւնը կուտայ արդէն դիւրագրգիռ արարածներու : Հէք ծերունի, կը մըմըռայինք յաճախ և արտասուաց երկու ցողիկներ հանապազ կը փալիլային ընկերոջս աչերուն մէջ, լուսնակին նուազկոտ ցլքերուն տակ : Նոյն միջոցին երեքը հնչեց հեռաւոր ժամահար մը, որում յաջորդեցին հետզհետէ ուրիշներ ալ. արդէն կը խուէր գիշերապահին խոշոր գաւազանին ուժգնաբախ հարուածներն, որք փողոցաց սայալատակին վրայէն արձագանք կուտային թաղին չորս բոլորքը : Ամեն ոք կը հանգստանար իր տանը մէջ, իր

ընտանեկան յարկին ներքեւ կամ Մոր-
փէի թեւերուն մէջ, իսկ մենք հոն
արձանացած կը մնայինք գիշերուան
այդ ժամուն. պաղ քրտինք մը արդէն
սկսած էր մեր այտերէն վար թորել
ու գիշերային արհաւիրանաց սարսու-
ռը մինչեւ մեր հոգւոյն խաւերը թա-
փանցել: Կուզէինք օգնութեան մարդ
կոչել, բայց զո՞վ կոչէինք. ամայի էր
փողոցները, մանաւանդ երկաթուղւոյն
մթին ճամբան, զոր սուտապելական ու
ահաւոր գրոյցներու համար չարաշուք
կը համարեն գիշերային անցորդնե-
րը: Բայց անհրաժեշտ էր մեկնիլ,
ուստի ծերուկին թմրութիւնը պա-
տեհ առիթ համարելով կամացուկ մը
ելանք կանգնեցանք, մեր գրպաննե-
րուն չնչին լումաներէն մաս մը անոր
քովիկը ղետեղեցինք և հանդարտ
քայլերով, լուռ ու անխօսուկ, փու-
թացինք ի տուն, երկուքս ալ տը-
տում թախծալից, երկուքս ալ տը-
գոյն ու արտասուալից: Որոշած էինք
հետեւեալ օրը նորէն քստնել դայն և
կարելին ի գործ դնել Փրկչեան Հի-
ւանդանոցը տեղաւորելու:

Գ.

Հետեւեալ առաւօտն էր: Տա-
րերք պահած էին դեռ աշնանա-
յին մեղմադձութեան մը դառն դը-
րոշմն և Մարմարան կը ծփծփար ալ-
եաց ծածանուտ գանգուրներու և
կաթնաթոյր փրփուրներու ներքեւ:
Հորիզոնին վրայ, արեւելքէն դէպ
յարեւմուտք կը սուրային ամպերու
երկար շարք մը և հիւսիսային կողմը
սեւ գիծ մը կը տեսնուէր, որ կրնար
նշանակել մօտալուտ ու յանկարծա-
ղեղ անձրեւ մը: Այր ու կին, մանուկ
ու ծեր, առտուն կանուխ փողոցներու
ուած էին խուռներամ և շտապկոտ.
մին՝ ընտանեաց հայր մը՝ իր առտնին
պէտքերն հոգալու, միւսն՝ պառու ու
բարեպաշտ կին մը՝ աւանդական լաշա-
կը գլուխը գրած եկեղեցի դիմելու.
սա՛ անգործ կէս դարեան մը՝ իր ա-
ռօրեայ բարեկամներուն հետ մթին ու
վաղընչական սրճարանները դիմելու և
նա, հէ՛ղ մանուկ, գպրատուն երթա-
լու, տնտես Ախօր կոչուացած ու կոչ-
կոծած ձեռներէն կախուած:

Նոյն առտուն ես ալ կանուխ ար-
թընցայ, անտեսանելի ձեռքի մը
դրդման ազդեցութենէն: Գիշերն ի

բուն սեւ սեւ երազներ, ահաւոր ու
խաբուսիկ պատկերներ եւեթ ունե-
ցած էի աչերուս հանդէպ: Հաղոր-
տագամ ծերուկն տռփեւ կը ներկայա-
նար, իր գալուկ ու նիհար կերպա-
րանով, իր ալեւորիկ ու անյարգար
մազերով, իր խրոխտ ու խորշոմած
ճակտով, իր մաշուած ու տաշուած
այտերով, վերջապէս իր այն ամբողջ
երեւութով, զոր տեսած էինք առջի
գիշերուան դառն տեսարանին մէջ:
Իր մաթափ ձեռները դէպ ինձ կ'եր-
կարէր, իր խոշոր պղպտն աչերը դէպ
ինձ կ'ուզէր, և դողցեա օգնութիւն,
գթութիւն կը խնդրէր ինձմէ. . . .
Ահ, որչա՞փ սոսկալի, օրքա՞ն արհաւ-
րալի է երազ մը, երբ իրականութիւ-
նը կը պարզուի աչերուդ յանդիման,
երբ իրական պատկերը կը ներկայա-
նայ քեզ իր բովանդակ տխուր գոյնե-
րով. գիտես թէ բուն ժամերու մէկ
ցնորքն է այն, կը զգաս թէ չարա-
շուք վայրկեաններու մէկ պատրանքն
է դա. բայց դարձեալ կը խաբուիս,
դարձեալ կը յուզուիս, դարձեալ կը
տազնապիս քանի կը տեսնես իրակա-
նութիւնն, որ դամոկլեան սուրին նը-
ման կախուած կ'երերայ գլխուդ վե-
րեւը. . . .

(Շարունակելի)

ԳԵՈՐԳ Կ. ՍԻՄԵՆՇԵՆԱՆ

ԳՕՐԹԵԶԱՆ ԱՃԵՄԻՍԻ

Պիտտէր պու բաղոր ազշամը
պաշտա թօհափ պիր շէյ կէլտի քի,
նազլ էթսէմ կիւլմէտէն պալլըրըն:

—Նազլ էթմէ: չօգ սընրըլըլըմ:
պալլըրըսամ ալըլըլը սոյ ֆէնա պա-
լըլըլըմ:

—Պէ մօնչէն, պալլըլըրըսն տէտիմ
խէ կէրչէքտէնէ տէյիլ ա, տէմէք իս-
թէրիմ քի բէք թօհափ պիր շէյ խտի
պաշտա կէլէն:

—Էյ նազլ էթ պագայլըմ նէ ի-
միշ:

—Պէ դարտաշ պու բաղար կիւ-
նիւ սոգշամ իւսթիւ սըշարը չըքայօր
ըտըմ, պիզլիմ վալիտէ պաշլատը տէմէ-
յէ քի, պու նէ մինասիպէթսիզ եօլ
տուր թուլտուղըն, պու հէր ազշամ
տըր, օ պաթաճագ դաղինօեա կի-
տէրսին, մուրտար մուրտար բաքը ի-

շէրսին, քա ճանըմ սէնին սօնուն նէ-
րէյէ վարաճագ:

—Տուտու նէ՞ եարայլըմ. էվտէ օ-
թուրսամ սըքըլըլըմ:

—Պէն սանա էվտէ օթուր տէմէ-
յօրում. պագ դարտաշն կիւզէլ կիւ-
զէլ պուլլարտա կէզինիւ, դըզլարըլա
էյլէնիւ. պու նէ՞ տիր, վուճուտունը
հարապ էտէյօրսուն. պու կէնճիք պիր
տահա էլէ կէշմէզ:

Տիւշիւնտիւմ քի կէրչէքտէ, թուլթ-
տուղում եօլ չըքար եօլ տէյիլ. հայ-
տէ տէտիմ պու ազշամ պուլլարտա
պէնտէ գօրթէզանըլդ էտէյիմ. էվտէ
նէմէյի եէտիմ բիյաճայա կէզմէյէ չըք-
տըմ. պագտըմ քի իքի մատաղէլ
զօլթուդ զօլթուղա կէզինիյօրլար.
մտտաղէլլէրին պիրի պանա բէք տի-
դաթլը պագըլլօրլտըյա, պէնտէ
թամ սըրտար տըր տէտիմ պաշլատըմ
գօրթէզանըլդա:

—Էյ բաւօլ տօնէօն պու թօհափ.

—Պաշլատըմ պարապար եօղարը
աշաղը կէզինմէյէ. տէտիմ ա, մատ-
մաղէլին պիրի պիր տիւզի պանա պա-
գընօրուտը, սաղլամ պէնտէն հազ էթ-
տի տէյի ումտում, զէրէ գարտաշ հիշ
կէօղիւնիւ պէնտէն ալըրմաեօրուտը.
պիր արա եսնընա եաղլաշտըմ ու-
սուլճանա տէտիմ քի, փիւթիւն տիւն-
եա կիւզէլ օլսա կէօնիւլ սէնտէն այ-
լըլըլը մը:

—Հայ ճառիս հայ. հիշ պէօյլէ
գօւլթէ օլո՛ւր մու, սէնին տէտիկին
ատէթա շարգը տըր:

—Պէն նէ՞ պիլէյիմ. մաշուքէլլը
լըդ էթմէյէ եէնի պաշլատը, իշթէ օ
ալա հաթըլմա պու կէլտի:

—Գըզ պիր ճէվապ վէրմէտի:

—Եօգ, հիշ պիր ճէվապ վէրմէտի
ամա կէնէ տայիմա պանա պագընօ-
րտը. պիքաղ տահա իլէրիյէ կիլթտիք-
տէ, պագտըմ քի կիւլիւշիւեօրլար
եէնիտէն եաղլաշտըմ. նէ տէրտ տիր
պու, եար կիւլսիւն պէն աղլայլըմ տէ-
տիմ:

—Գըզ միւճէրրէա սէնի չալկըճը
սանմըլ տըր:

—Նէ պիլէյիմ, գօրթէզանլար նէ՞
լագըրտը էտէրէր, տիյնէմէմիշիմ քի
էօյրէնէյիմ. հասըլը պագտըմ կէնէ
ճէվապ եօգ. բէշինէ կէզէ կէզէ ա-
եաքլարըմա սու էնտի, նէ օլաճագսա
օլտուն տէտիմ կիլթտիմ եսնընա տէ-

տիմ քի, էլմասըմ, պագըշընըն թաթըլըլը պէնի բերուչան էթտի. պէնի պու գատար իւզմէք շանընըլ-տան տէյիլ:

—Կէօրտիւն մի իշթէ սըրալը գօրթէզանըլ պէօյլէ օլուր:

—Ատամ սէնտէ, էվլէլըլ տէտի-յիմ շարգը նագարաթլարը պու լա-գըրտըլարտան էյի. օնլարա ճէվապ վէրմէտի ամմա պու լագըրտըլը իշի-տիր իշիթմէզ, միսիւ տէտի բէք զի-յատէ զիւպպէնտիւնիլ, պիզ օ պիլ-տիքէրիստէն տէյիլիլ տէմէզ մի. յա-նընըզտան տէյիլ լազըմտա գալտը:

—Բէք պէօյլէք էնսիլթ:

—Փէնա սոյ խըրսլանտըմ, ֆիրրի-մէ գօյտում քի շու քըզըն քիմ օլ-տուղունու աղնայըմ տէյի արգալա-ընտան պաշտում կիթմէյէ. թագսիմ-տէքի ֆէնէրլէրին էօնիւնէ կէլտի ի-սէ, օրտա տիգաթլընա գըզըն եիւ-զիւնէ պագալըմ քի, մէկէր քըզըն պօյնու էյրի իմիլ. . . պէնտէ սանը-եօրում քի գըզ պանա պագընեօրտա սէվիսիեօրում:

—Ամմա էտէրսին հա:

—Դըզըն պօյնու էյրի օլտուղունու աղնատըմսա, պէնտէ պօյնում էյրի էյրի գալգաթըմ էվէ կիթտիմ:

ԶԱՏԿԱԿԱՆ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

(Շար եւ վերջ)

—, ուղղուլար օլտուն, նէ՞ թա-րաֆա պէօյլէ, թէպրիգէ՞ մի.

—Մալիւմ ա՛, պու կիւն պաշգա-նէ՞ իշ կէօրիւլէպիլը:

—Սահիհ էօյլէ, ամա, պու կիւն սապահտան պէրի գահվէ իշմէտէն թաթըլը եէմէտէն գաֆամ շիշտի, հէ-լէ կէլին շունտան պիրէր թէք չագա-լըմ:

—Աման պիրատէր, օ թարաֆը ալֆի էթ, զէրէ սապահտան պէրի հէր նէրէյէ կիթտիք իսէ, ըագըստան գօն-եագտան պաշ ալամատըք:

—Ատամ սէնտէ, պիրէր թանէ-տէն նէ՞ օլուր. հէմ էվլէրտէ իգըրամ էթտիքէրի ըագը նէ՞ օլաճագ. կէ-լին շունտա կիւզէլ պիր տիւզ վար, աեագ իւսթիւ պիրէր թէք եաբըրըք:

—Օլմազ պիրատէր, օլմազ, լտա-հա պիր թագըմ հաթըլըլը եէրլէրէ կիւտէճէիլ քի, էօյլէ լագըլը մագը-լը հալտէ կիտիլէմէզ, աեբպ տըր:

—Ատամ, նէ պօշ լագըլար էտէր. սինիլ. Ձատիկ կիւնիւ իլէ պիրիպի-րիմիլէ բասթ կէլիպ թէպրիք իտէլիմ տէ, աեագ իւսթիւ օլտուն պիրէր թէք եաբմատան ալըլմագ աեբպ շէյ օլմազ մը. . . կէլինիլ պագընեմ. . .

—Հաթըն իշին պիրէր թանէտէն զիեատէ իշմէիլ հա՛. . .

—Հաճի ուսթա, պիզէ պիրէր թէք վէր պագալըմ:

—Ձօգ սէնէլէրէ:

—Աֆիսէթ օլտուն:

—Տօլտուր ուսթա:

—Եինէ՞ մի թագէլէնիեօր:

—Պիրի իշէն, իքիսիսիտէ իշէր, զիեանը եօգ. պէօյլէ կիւնտէ արան-մազ:

—Հայտէ պուտա տէտիսին կիպի օլտուն. . . զէֆքինէ:

—Աֆիսէթ օլտուն:

—Էօյլէ իսէ օլտու օլաճագ, իքի սէնտէն օլուրտա, պարի պիրտէ պէն-տէն օլտուն:

—Ախպարլար, պէօյլէ կիւնտէ պի-րի իքիսի արանմազ, պիզտէ պէօյլէ կիւնէ պագարըք. . . պուեօրուն քի, պիրէրտէ թէզկեահտան ճապա վէրէ-եիմ:

—Էյ թամամ, պիզ իշի ուլտուր-տուգ. տահա տօղրուսու, աեագտա տուրաճաղըմըզա շունտա օթուրսագ-ֆէնա օլմազ:

—Սահիհ էօյլէ, օլտուգտան սօն-րա պարէ էյիսի օլտուն, հէմ նէ լա-ղըմ, պիրագտա եօրկունլուգ ալըրըլ:

—Ուսթա, պագսանա պանա, շուն-տան պիզէ կիւզէլ պիր եուճուրթա սալաթասը եաբըրըսան:

—Ծօ՛ ախպար, նէ եաբըրըսընըք, եէրլի կիւրլիւ օթուրաճագ տէկիլիլ գա:

—Աճէլէ՛ն նէ պէ, պէօյլին պիր վիղիթաեա էքսիք կիթ ալ էֆէնտիմ, տահա պուեօրուն եաբընըտա, օ պիր կիւնտէ վար, հայտէ պագալըմ, շու ըագըլարը չագըն:

—Կենդանութիւն, չօգ սէնէլէրէ:

—Ճիւմիէ տօթլար ըլան:

—Ուսթա, պագսանա սէն պանա, սէն շունտան ըաբըլթալը իքի շիշէ կէ-

թիրսէնէ, պէօյլէ թէք թէք հիսապա ուլմազ:

—Հա շէօյլէ, էֆէնտիմ, կէօր-տիւնիւլ մի եա. շէօյլէ շէնք շնորհք կիւզէլ կիւզէլ էյլէնիւսինիլ. . . ալըն էֆէնտիմ սալաթանըք. սիզէ կիւզէլ պիր տէ չըրօզ սալաթասը եաբըրը-եօրում:

—Էյ աֆէրիմ ուսթա, էօյլէ իսէ պարէ պիրագտա էքմէք ուլտուրսան:

—Պաշ իւսթիւնէ, կէլիեօր. . .

—Ա ճանըմ, սիզ իշի ուզաթտը-նըք, զաթէն պու կիւն նէրէեէ կիթ-տիք իսէ զօր իլէ պիրէր իքիշէր գօն-եագ, ըագը գարմագարըլ իշիրտիլէր, իշէրիմիլ երէեիճէ տօլու. . .

—Ատամ սէնտէ, նէ՞ մէրագ էտի-եօրսուն, չիվի չիվիսի սէօքէր. պու-եուրուն պագալըմ, չըրօզ սալաթա-սը իլէ էյի գաշար:

—Կենդանութիւն, չօգ սէնէլէ-րէ. . .

Այսպէս, մեր այցելուք, որ միայն պարտականութիւն մը կատարած ըլ-լալու համար, առաւօտուն կանուխ այցելութեանց սկսած, այլ սակայն ա-մէն գացած տեղերին. ինչպէս սովո-րութիւն է, ի մէջ այլոց մէկ մէկ ալ օղի և կամ այլ ոգելից ըմպելի մը խը-մել պարտաւորելով, քիչ շատ գլուխ-նին տաքցած և շէքք քիչ եղած էին, այս տեղ ալ քիչ մը շաքարէն ընեղնէն վերջ, կէլէն կէլիսի հոսանքին չկրնա-լով դիմադրել, շաքարէն կէլիսի կը-սեն և կսկսին Բէք Էլֆէլ չը նայելով տնկել, այնպէս որ դեռ իրիկուն չե-ղած, իրենք իլլան քէօր կիւնով և բառին բուն նշանակութեամբը Էլֆէ-լէն:

Ձգտկական այցելութեան միջո-ցին, եկող հիւրերուն, իբր լարգանք, իբր սովորութիւն և կամ իբր պարտա-կանութիւն, պատիւ մը բրած ըլլալու համար, ըստ Պօլսոյ սովորութեան ա-նուշ մը սուրճ մը հրամցուելուն բան մը չըսուիր, բայց օղի կամ ուրիշ ո-գելից ըմպելի հրամցնելն, նա մանա-ւանդ խմելու ստիպելն շատ յոռի և անպատշաճ սովորութիւն մ'է. մտա-ծելով որ այցելուն, այն օրը ուրիշ տեղեր ալ այցելելու պարտաւոր լի-նելով՝ եթէ ամէն գացած տեղերը մէկ մէկ հատ խմէ, կատարեալ դինով լինելու կը բաւէ. ուստի կը խրատեմք

և կաղաչեմք ընտանեաց տերերուն , որ Ձատկի Ծնունդի օրեր իրենց այցելութեանց եկող բարեկամաց օղիին , գօնեագին և կամ գինին երեսն անգամ չը ցուցունեն , ապահով լինելով որ , այսպէս ընելովն , մարդկութեան մեծ ծառայութիւն մը կատարած կը լինին :

ՊԱԼԵՍԹԻՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԵՐԸ

Նախորդ Բէ-էն)

— Մայրիկ , քիչ մը սանկ տօլաշմիչ բլլայինք , նայէ , սըտեղ ճամպազ կը խաղայ կոր , հայտէ ան թարափ էրթանք :

— Հա քա կընիկ , պարէ ճահիլներն իստ պանն ալ տեսած բլլան :

— Քա , հիչ չէ նէ չալըն մտիկ կընենք , նայէ աղւոր պանտա մուղիգա կը չալեն կոր :

— Վո՛ւյ , առ ալ չալըն բլլա , տա՛վո՛ւս ալ ինչ է , բաթ բաթէն պաշխա պան չունի . . . չէ՛ , էս առ կիւրիւթիւն մտիկ ընելու կլօխ չունիմ . . .

— Քա տուտու (տաքդ պագնեմ , քիչ մը կեցիր . . . նայէ նայէ , խաղացողները վեր կելլան կոր , պարէ քիչ մը սէյիր ընենք . . .

— Քա էրկու լուսը չը քերոնայ : քա առ ինչ ըրէղի հիեթէ է , առիկայ իրաւ կնիկ է չէ նէ էրիկ մարդ :

— Մեղայ տուն ալ , հիչ առ պիչիմը էրիկ մարդ կըլլայ . . . իշտէ չէնք շնորհք կնիկ է նէ :

— Քա ծակ ծակ չըլլայ հէմէն , առ ինչ կայ չի կայ պիւթիւն օրթան է նէ . դո՛ւ ութանմանմաղ . բաթլամիչ բլլաք տէ կէտնին տակը ացնիք հէմէն :

— Սանա՛ նէ օլուեօն տուտու , քիւմէ հըրսլանըեօն :

— Քա ամա ճահիլ ճիւհիլէրիմիղ նա՛սը պաշտան չըգմասըն . պագսա՛նա չունուն հիյէթինէ . . .

— Տուտու օնլար ճանպազ հէրօ . եունու օյնարլար , իբտէտէ օյնարլար , եէրտէտէ օյնարլար , հավատատա օյնարլար , սէնիտէ օյնարլար պէնիտէ , նէ՛ զարարը վար ըմըլ :

— Քա ա՛ս ինչ կըսէ , կիտես քի իրեն հետ խօրաթող մը կայ :

— Տուտու , նայէ նայէ , ինչ պաներ կընէ կոր :

— Քալեցէք քա , քալեցէք . սա թարափները էրթանք տէ նայինք մեր Մերկերը առ թարափներն է նէ ըսենք քի հոս չի կայ , գէրէ առիկայ ճահիլի սէնիր ընելու պաներ չէ :

— Էյ տիւտիւ , ինչ արմանքը դարմանքը առեր էս ու , լեզուդ կօլօրցընես ու կօլօրցնես :

— Սիպար , առ ըրէղիւթիւնը վալլում պան չէ տէ , անոր համար կըսեմ . Ստուած ճահիլ ճիւհիլ ունեցողին ինք սղորմ , օրթալըդ գէշ էղաւ , գէշ :

— Հախ ունիս ըմմա էֆէնտըմ , հիմայէկս պիւթիւն կործերը առանկ տիւպարանով կը քշթեն կոր . ծառայականս քիչիյ մը օրթալուսի հալին աշնայիմ տէ , ընոր համար կըսիմ . նայէ հիմայ քու Հանրմերաց էթվալըն ալ ալաֆուրանիայի մութապըլս չըլլայ օր իսէ , հիչ մէկը հիւրմէթ ուրաեթ չաներ :

— Քա առ մարդը ինչ կըսէ , հիմայ մեղի՞ ինչ մէջը խօթեց :

— Քա էյ մեղայ , մարդը չէնք չընորհք լախըրտը կընէ կոր , ձեղի՞ ինչ էղաւ :

— Տիւտիւ հանըմ , իրաւ է քի , առ ճանպաղներաց խըլուխ խըեաֆէթները ձեր չամիչ աշուկներաց աճալ աճալիպ կերեւան ըմմա , քիսպէրնին առ է , ինչ տիւնեն , առանկով օրական տի շտկրտեն :

— Հայ բարով խերով չը հանին չը կատարին առ բարան վաստկելու . բարա վաստկի կուղեն նէ թող պանին տուտին բարա վաստկին , առանկ քէբազէյիս պաները ինչ է քի օրթան է տրեր :

— Ախ տիւտիւ , ինտուր ըսիմ քի ինտուր հասկցնեմ , առ աղւոր ախիներն ալ թաճիղ անել չեմ ուղեր . . . ինչ որ իցէ , հուրամանիցներուդ քիչիյ մը չէքէր առնիմ ու աֆիեթէթ ալեցէք :

— Ձէ հաճի աղա , չէ . մենք առանկ պաներ չենք ուղեր շնորհակալ ենք . . . հայտէ աղլիկներ , քալեցէք նայիմ , կայնելով կայնելով օտկս ճուր ինչաւ . սանկ սաբա տեղ մը կտնայինք տէ նոտէինք :

— Քա աման , սանկ սէյիրլի տեղ մը նոտինք քի , անցածը տառցածը տեսնանք :

— Հէլէ առջիս ինկէք նայիմ . . . աման , աման , աման , . . . վա՛յ :

— Քա օտքդ պագնեմ , թեւէն պանեցէք քի էլլայ կնիկը , օտկդ քարի էկաւ ինչ էղաւ :

— Աման , առ ինչ գէշ ինկայ . . . հիմայ պիտի մարիմ . . . քիչ մը ճուր ոտուրնիդ պագնեմ :

— Սուճու . . . ծօ սուճու . . . նա մարիկ , նա տէ էլ կայնէ , վրադ կըլօխթ թող թօբրախ էղաւ , թօթուենք :

— Աման ճիւս . . . թեւէն պըռնեցէք նայիմ . . . աման , աման . . . քա բէք կէշ կը ցաւի կոր . . . վրան չեմ կընար կոր կոխել . . .

— Քա կայնէ , սա բաշտտ քակէ տէ մէյ մը նայիմ պան մը էղած չըլլայ . . . քա վույ , ուռեցեր է . կոտորած չըլլայ . . . կայնէ քիչ մը չըփեմ . . .

— Վո՛ւյ , վո՛ւյ . . . ո՛ւֆ . . . ձըգէ՛ , հոգիս պիտի հանես ինչ պիտի ընես :

— Քա աղլիկ , առիկայ կոտորածի պէս պան է , զաւալըն չը պիտի կըրնայ քալել , խօլթուխները մտնանք տէ էրէսի ճուրով տեղերնիս իյնանք . . . քա սանկ մէյ մը նայիմ :

— Ըհ , ըհ . . . քա չէ մեղայ , ոտքերնիդ պագնեմ , տեղէն խըմըլտաթմիչ չեմ կընար կոր ըներ . . . քա առ ինչ ծուն էր կլօխ էկաւ . . .

— Էյ . . . ինչ պիտի ընենք :

— Քա էյ կեցէք քիչ մը նայինք , պէլքի ցաւը կամնի :

— Ես ձեղի պան մը ըսեմ . էրէսի ճուրով առիկայ մարդու մը կուռակը տանք տէ , տուն տանելնիս նայինք :

Գաւ անգամ

Մարմինն մտաց տաճարն է . ո՛րքան տիւտը պիտի երեւի յաջս Ստուածոյ երբ աւերակաց կոլտ մը լինի միայն :

Վ. Լ. Բէ-

Կաղ մը զմեզ չը յուզեր . բայց կաղ միտք մը կը բարկացնէ զմեզ :

Բառաս

Մեծ դժբաղդութիւն մը կընայ փոքր ծակէ մը ներս մտնել :

Արաբական տառ

Պիրատեր, նէ տիր պու. խան քեօ-
շէլէրինտէն պըգմատըն մը տաճա,
պիր գըղ ալ էվլէն, էվպարգ սահիպի
օլ, Ալլահա շիւքիւր վարիյէթին վար:

—Էյ պին շիւքիւր Ալլահա, կէշի-
նիւօրուդ, կիւզէլ սէօյլէօրսուսուզ
ամա, վագըթ գըղլարընըն սիւսիւնէ
վարա՞ մը եէթիշիր գարտաշ, էվլէն.
մէք գօյայ ամա շիւքիւր մասրաֆլար
ատամնն օճաղընը սէօնտիւրիւր:

—Պէ ճանըմ պիր գարը գօճայա
նէ՞ մասրաֆ կիտէճէք:

—Մասրաֆ տէտիյին կէօզէ կէօ-
զիւքմէզ ամա, ֆիստան միստան,
շաքիւ մարկա, աշճը մաշճը, պէսլէ-
մէ մէսլէմէ, տէքընն սօնու չօղա վա-
րըր:

—Պու կէօթմէրտիյին մասրաֆըն
եարընըյլատա իշինի կէօրէպիւրսին.
մէսէլա, ֆիսթան եար, միսթան եար-
մա. շաքիւ ալ, մարկա տլմա, պէս-
լէմէ թութ, մէսլէմէ թութմա, օլուր
կիտէր:

* *

Պիր կէօզիւ քեօր վէ տիկէրի շաշի
ատէմին պիրի ճատտէի քէպիւրտէն կէ-
շէրքէն, պիր Միւսիւնէ շիտտէթլէ չար-
բըլմըշ, Միւսիւնիւն թուալէթի պօ-
ղուղուպ հիտտէթլէ:

—Կէօրմէեօրմուսն, քեօր մուսուսն,
էօնիւնէ պագսա՞նա:

—Նէ՞ տէեօրսուսն պէ, իքի առէմ
տէեթլմի իտինիզ, օրթանըզտան քէ-
մալը ինթիւթլէ կէշմէք իսթէտիմ:

* *

Բարի լոյս աղա:

—Բարի լոյսն ի՞նչ է:

—Չիյոսն կօր ինչ ըսել է:

—Գիտեմ ամա, սովորութիւն է
օր Չատիին քառասուն օրը մէկգմէկ
չեն բարեւեր, ֆրիստոս յարեալ կը-
սեն:

* *

Գինովին մէկը, առջի օր Բերա
զրօսարան մը մանելով, ուր խումբ մը
երաժիշտներ կը նստադէին, երկու
հինգնոց կը նստէ ու կը հրամայէ որ
այս ինչ խաղը կանչեն:

Նստադաժուներն զայն կը լմնցնեն,
ուրիշ մը կը սկսին, այն ալ կաւարտի

ուրիշ խաղ մը կաւարտեն. բայց նայելով
որ երկու հինգնոցն զատ ուրիշ պար-
գեւ չեղեր, իրենք ալ թուլցած, կսկսին
«Վէր էֆէնտիմ քէրէմ էյլէ»

երգը կանչելու:

Գինովը խկոյն հասկնալով որ նստա-
դաժուք պարգեւ կուզեն կօր, յան-
կարծ տեղէն վեր ցատկելով կըսէ,

—Սա շարքինն չհանեցայ, կըտ-
րեցէ՛ք ու սա

«Սապր էյլէ շիւքը էթ»

շարքին կանչեցէք:

* * *

Լեւոնն այսօր դատ առի՞ր:

—Բարձր չըտուիր քի առնէի:

—Մօ՛ դատ կըսեմ նէ սանքի գըպ-
րոցը համար առի՞ր:

—Դպրոցը համ հօտ մնաց որ համ
առնեմ հայրիկ:

ՉԷՇՄԷ ՄԷՅՏԱՆԸ ՃԻՆԱՅԷԹԻ

(207 էնէ Նիւ-Իսթէն պօլիս)

Պէօեիւք Ալի իսթիտա թագաւորի
իլէ մուվաֆթը շահիտի օլարադ տէօրթ
շախա իգամէ իթաիլի հալտէ միս վէ-
քիլմ յուհուտը մէրգուսմանն շէհա-
տաթլնտան իսթիֆատէ իթմէմէսի իգ-
թիլա իտէր իքէն, պէօյիւք Ալիտէն
զիւստէ միւսթէֆիտ օլմասը, անլէ-
րին հագիլ էթէն միւտաֆաա շահիտ-
լէրի օլմատըղընը իսպաթ իտէր. սու-
շահիտլէրտէն քէօշքիւ թէնպէքի
իսմայիլ, ախիքէն իֆատէսին իթէպտիլ
իլէ, օրատա եէմին օլմատըղընտան,
եալան, վէ պուրատա թախիֆ իտիլ
տիկինտէն աօղրու սէօյլէտիկինի իգ-
րար իտիւօր քի, եիւզ զուրուչուք
պիր հուզուգ տափասընտա պիլէ գա-
պուլ իտիլմէհէն պիր շահատէթլէ, օն
սէքիլ կաշընտա պիր կէնճին օն պէշ
սէնէլիք հուրրիւնէթլինն մահֆընա վէ
պէլքի իտամընա գատար հիւքմ իտէ-
պիլմի, աֆ պուրուլտուսն ըհիւս
էֆէնտի հալրէթլէրի:

Էվլէլէն արդ իթտիկիմ կիպի, միւ-
վէքիլմի պու իլէ թէշքիլ իտէն պէօ-
յիւք Ալիինն իֆատէսինտէն պաշգա
պիր տէլիլ, իմարէլի զանն պիլէ եօգ
տըր, վէ օ սէօղ իլէ միւլլէքիլմ տէր:

տէսթ օլունմուշ տուր. հալ պու քի
ֆաիլը գաթլին քէնտիսիտէն սու-
տուր իթտիկինէ տաճա զիւստէ էս-
պապը սուպութիւնէ վար տըր քի,
անլէրինտէ պիրէր պիրէր զիլրտէ արդ
իտէճէկիմ:

Էվլէլա պէօյիւք Ալիինն թութուլ-
տուղա էսնատէ պարիլրճի եուսու-
ֆուն մէրգուսու թէշիսի իլէ ճարհի
օլտուղունու պէյան իթմէսի:

Սանիէն, բօլիս էօմէր էֆէնտի իլէ,
պէքճիլէրին շէհատէթլէրինտէն անլու-
չըլտըղը վէճհէլէ, միւլթէվէֆա Նուրի
էֆէնտիինն տ օլի, մէրգուս հագգըն-
տա «պիլի վուրան պու տըր» տիմէ-
մէսի:

Սալիսէն քէնտի պիլղաթ մահալը
վագատտէ պուլունտուղունու, վէ օ-
րատա տէրտէսթ իտիլտիյինն մաքար-
լէր պուլունմասը:

Բապիան, բօլիս իսմայիլ էֆէնտի-
նին շէհատէթի, վէ քէնտի իգրարը
իլէ. օ կիճէ սէրհօշ օլտուղունու սա-
պիթ օլմասը:

Խամիսէն մահքիւմ օլուպ օլմատը-
ղընը պիլմէտիլմ պիր գաշ սապըգա-
սը, քի պիրինճիսի կալաթա Սրապ
ճամի շէրֆի ճիվարընտա, ֆէսճի
Ունեալը Մէհմէտի զարպ վէ ճէրհ,
իքինճիսի եինէ մահալը մէքքիւրտէ,
Թաշ իսնտա, գարու էօնիւնտէ, տաի-
րէի սատիւնէ մալունտընըն իսպիֆա-
լարընտան էօմէր աղալը քէզալիք զարպ
վէ ճէրհ, իւչիւնճիսի կալաթատա
Բէնչէնպիս թագարընտա բօլիս հաճի
Սալիս էֆէնտիյէ իֆաի վալիֆէ հա-
լինտէ, թէշիլը սիլահ իթմէսի տիր:
Թահքիլգաթը վագատա նէզարէն՝
պունյարտան պիրինն էվրագը, հէյ-
եէթը իթհամիյիճէ հէվալէ պուրուլ-
մուշ, վէ զարպէն, հուզուրը ալի-
սիլտէ մուհաքէմէսի իճրա իտիլէճէք
տիր:

Սատիսէն, միւլթէվէֆա Նուրի էֆ.
«պէնի վուրան գալթագ կիլիւօրըտը»
տէտիլի վէ հալ պու քի միւլլէքիլմին
գալթագ կիլմէսինն պիր մէհպուրիյէ-
թի օլմայըպ իսպարաթա նէզարէն
պէօյիւք Ալի Թիքէսինն վաքօրլարընտա
քէօմիւրճիլիք իթտիյինտէն, վէ մէզ-
քիւր գուսթանեա էճնէպի պիր շիր-
քէթ օլտուղունտան, Բուլմէլի թիմուր
էօլու գուսթանեալը միսիլու, էֆրա-
տը ամէլէսինն գալթագ իլպաս իթ-

տիրութիւն :

Սապեան ճարինին պիր շախտան իպարէթ օլտուղու կէրէք պարկիրծինին կէրէք Նուրի էֆէնտինին վէ կէրէք պէքծիլէրին իֆատէլէրինտէն միւսթէպան օլտուղու , վէ պունունտա պէօյիլի իլի օլաճաղընա չիւպէէ գայմատըղը հալտէ , նիլին ըէիա էֆէնտի հազրէթլէրի պի կիւնահ պիր կէնճ հազըղ եէրէ մահպուսարտա չիւրիւսին :

Միւվէքիլիմ քիւչիւք Ալինին պիրի էլլիմէ օլտուղու ճէրէեանը մուհաքէմէտէ իսթիմա պուլլուլան շուհուտը միւսթէատիտէնին մա էգըղմ իսպարաթըլլա սապիթ օլմուլ տըր : Մէսէլա Տիրան , դահվէճի իսմաիլ , քիւրքճի արապ Մէհմէտ , համամըր Մէհմէտ աղա , սանտալըր Ապտուլլահ միւվէքիլիմին սաաթ օն իքիտէն թա եաթտըղը զէմանէ գատար պուլունտուղու մէվաղըլ սէօյլէյօրլար :

Մատամ քի պէօյիւք Ալի պու ճիւրմին ֆաիլի տիր , քիւչիւք Ալիյէ աթֆը ճիւրմ իթմէսինտէ սէպէպ նէ տիր տինէճէք :

—էվվէթ , պիրինճիսի պէնլէրինտէքի աաաթվէթ քի էվրաղը ըէսմիյէ իլէ սապիթ տիր :

Իքինճիսի , իսմ , մահալ , սիմա , ըէնկ , սահաթ , բէտէրինին իսիմլէրինէ վարընճայա գատար եէքտիկէրինին միւշապիհ պուլունմասը , իւչիւնճիսի պէօյիւք Ալինին եէքտիկէրինէ միւսալիֆ իւչ իֆատէսի քի էվվէքիլէրինի մագպուլ պիր սէպէպլէ թաիլիլ իտէմէտիլինտէն վէ էվրաղը ըէսմիյէնին իսիլաֆը սապիթ օլաճաղընտան իսթիթ իթմէսի իսուսուլարը տըր :

Շիմտի ըէիա էֆէնտի հազրէթլէրի , տիւչիւնէլիմ քի պիր աաթմի գաթլ ֆիլիլիլէ մահքիւմ իթմէք իչուն գանունէն նէ կիպի էսպապ լաղըմ տըր :

Մալիւմը ալիլէրի օլտուղու վէճհէ , էվվէլա տէլաիլ իլէ թէյիտը իգըրար իտէն , սանիէն ֆիլիլը միւտտաիպէհի կէօրիւպ իսպար իտէն շուհուտ , սալիսէն գանունը մէտէնիւնէնին թէսրիհ իթմիլ օլտուղու գարաինը գաթիլիլ իգթիլա իտէր :

Մէհհամէթ պուլլուլսուն , միւվէքիլիմ հագըրնտա պունլարտան հանկըսը վար տըր , ըէիա էֆ հազրէթլէրի :

Քիւչիւք Ալի պիր իգըրարտա պունունմուլ մը , պիլաքիս քէնտիսինէ աթֆի իտիլէն ճիւրմին ֆաիլի օլմատըղընը պարսպար պաղըրմագտա տըր : Քիւչիւք Ալիլի իթհամ իչուն պիր շահիտ միւվար :

Ասլա' . ֆիլիլի գաթլը կէօրէն շէօյլէ տուրուուն , սէօյլէեէն պիր ֆէրտը տիլ եօգ :

Քէօշըլի իսմաիլ վաղաանըն իրթէսի կիւնի իսթիմապ օլունտուգտա էօյլէ պիր շի կէօրմէմիլ օլտուղունու , վէ քէնտիսի եանղընտա պուլունմուլ իաուկինի սէօյլէմիլ իքէն , իւչայ սօն . ըա նաղլ իթիլի պիր հիքեայէ իլէ հայաթըն լէղղէթինէ հէնուղ ալեահ օլաճագ պիր կէնճ չօճուգ մահքիւմ իտիլէմէյէճէյինտէն վիճաանըմ էմին տիր :

Չիւնչի իֆատէի էվլիլիլէ իլէ մուէլլէպ պէնլինտէ աալա գապիլ թէվֆիթ օլմաեան պիր ֆարգը ազիմ վար տըր քի , աղըմ սէլիմ գապուլ իտէմէղ , ըէիա էֆէնտի հազրէթլէրի :

Պիր աաթմին պիր կիւն կէօրմէտիմ տէտիլի շէյի իրթէսի կիւն կօքրտիւմ տէր : Պունա իլթիֆաթ օլունուլ մը :

Պիր կիւն եօգ տէնիլէն շէյէ եալըն վար տէնիլիլսէ հիւքմի օլուլ մը :

Փագաթ շու քէօշըլի իսմաիլ թահգիլաթըն էվվէլիլիտէ . եէմին օլմատըղը իչուն , եալան վէ պուրատա թահգիլի իթտիրիլտիլինտէն տօղրու սէօյլէյօրում տէյօր :

Եալանճըղը իգըրար վէ իթիւրաֆ իտէն պիր շահիտին սաչմա սարան սէօղլէրի իլէ պիր աաթմէ գաթիլ տէյէճէք տէյիլ պիր հէյեթլը աալիլի հաքիմէ վիճաանը հաթթա ահատտան պիր ֆէրտին աղը պիլէ գապուլ իթմէղ :

ՔԻԻՉԻԻՔԵԱՆ ԵՂԱՐԱՆ

Բ . և Հ . Քիւչիւքեան եղբարց Դեղարանը պատիւ ունի ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդաց և արգոյ հասարակութեան թէ առժամայ դեղարան մը հաստատած է ի Պահչէ Գաբու , թիւ 56 , հրկիղեալ նախկին խանութին գիմացը :

ԻԼԱՆԱԹ

Advertisement for 'ILANAT' (ԻԼԱՆԱԹ) featuring a large stylized letter 'A' and vertical text in Armenian. The text describes a product or service, mentioning its benefits and availability.

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Յօդիւն — Մ . ՄԱՄՈՒՐԱՆ

Հանգիսիս տպարանէն ի լոյս ընծայուեցաւ Մեծ . Մ . Մամուրեան էֆէնտիի սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ , մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ կտգմով :

Փոքր մանուկները , որք քերականը աւարտելէ յետոյ չունէին իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գիրք մը , ահաւասիկ սոյն պատկերազարդ Ընթերցարանն պիտի ունենան այսուհետեւ , որու մէջ պիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ , ոտանաւորներ , հանելուկներ , պիտանի գիտելիքներ , որք գեղեցիկ կերպով դասակարգուած են աստիճանաբար :

Կը յանձնարարենք Մեծ . գառատուաց , սոյն Ընթերցարանն , որու պահանջը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի եղած էր և զոր կը լեցնէ բազմահմուտ ուսուցիչն :

Կեդրոնատեղին է հանգիսիս տպարանն : և կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց ըով . Գինն է 2 դր . Ծառ գնողներու գոհացուցիչ զեղք կը լինի :

Յովհաննէս Յ. Պալլադեան էֆէնտի
Եազընիանէսի թէքրարէն Պիւսիւք Են-
նի խանսա իւթգաթտա 38 Նիւմէ.
բօլու օտաեա նազլ իտէրէք քէմաֆ-
իւս սապրգ հէրնէվի ումուրու թաճ
բիրիյեէ վէ պիզգաթ իճրայի վէքեա-
լէթի տաալիյեէ վէ միւմէյեիլիք,
վէ բույեէթի մուհասնպէ վէ սայիրէ ի-
լէ իշթիլալ իթմէքտէ տիր:

Ենկիրմի պէշ սէնէտէն միւթէճա-
վուզ տուր քի պուլունմուշ օլտուղու
միւթէլիֆ մէէմուրիյեէթիւրտէ, վէ
խուսուսի իշէրտէ քէսպ իթտիկի թէ-
ճարիպի ատիտէ սէմէրէսի օլարագ,
թարաֆընտ միւրաճաաթ իտէն ասհա-
պը մէսալիհի վէ խուսուսիլի թէմ-
եիզ վէ իսթինաֆը տալա զըմնտա,
թաշրատան իշ իհալէ իտէն զէվաթը
սուհուլէթի թարիզլէր վէ էմիյիթ-
պաիշ մուգալէլէրլէ խօշնուտ իթմէք-
տէ իտուկիի պէեան իտէրիզ:

ՅՕԹՕԿՐԱՅ

ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ ՊԻՍՏԵՐԻԵՐ

ԳՈՒԼԷ ԴԱՐՈՒ ՆՕ. 677

Միւշթերիլէրիմիզի մէմուշն զըմազ,
էսկիտէն պէրտ մէսլէքիմիզ օլտուղու տմ.
մէնին մալիւմիւ տիր: Պու տէֆա Եվրօբաւ
նըն էն մէշուր Փապ իզալարընտան ճէլալ
իտէրէք, ալթըլիյէմիզի տանթմըշ օլտուր-
ղումուղտան, միւրաճաաթ իտէճէք միւշ-
թերիլէր հէր հալտէ մէմուշն զալաճազա-

տըր: Դաբուր հապտոս պիլէ լէսիւմ չէքի-
լիր: Զօճաւղար վէ չօզ տուրմաղա իէհամ-
միւլիւ օլմալալար իշին, էն սն իւսիւլտէ
(էնթաթթանէ) եանի միւշթերիլի եօրմազ-
պըլըն լէսիւմէր չէքիլիլ: Պուտան մաաաա
Փօթօկրաֆ իշին էն մէշուր Փապրիզա-
լարտան հէր ճինս մաքիւսա վէ լէվադիմ-թ
վէ էճազ կէթիլթիլթիլուպ, էվէն ֆիյաթ-
լէ սաթըլուր:

Միւրաճաաթ իտէնլէրէ մէճճանէն տէրս
վէրիլուպ, մէրազըլուր իշին 180 զրուշա
գաաաա մաքիւսալար ֆիլուլթ օլտուր:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻԻՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ՃԱՆՖԷՍՃԻ ԱՒԵՏԻՍ ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ

ՍԹԱՆՊՕԼՏԱ ՉԱՐՇՈՒԻ ՔԵՊԻՐՏԷ ՍԱՆՏԱԼ ՊԵՏԵՍԹԷՆ ՍՕԳԱՂԸ ՆՕ. 7

Իշալս մադաղաաա սիեան վէ բէնիլի ֆիսթանլըզ, ճէհէզ իշին իրէքլի զու-
մալարըն էն էլի վէ կիւզէլ ճինալէրի, կրօն Փալլ Փրանտէ, արմիր մէրվէյ-
եօզ, սաթէն, լիօն, բէնիլի աթլազ, մանթօլուզ չիէքլի գաաիֆէ, կարնիլէք
չըպուզլու գաաիֆէ, գալէլի ֆիսթանլըզ, վէ իրէքլի կընաալին գաաիֆէլի պու-
լունտուղունտան, միւրաճաաթ իտէճէք քեաֆֆէյի ըզպէլթիւ միւշթերիլէրի
կէրէք էմթաանըն նէֆֆաաթ վէ զարաիէթի, վէ կէրէք ֆիսթալարըն էսվէնի-
եթթինէ խօշնուտ օլաճազալըր պէեան օլտուր:

Օ Գ Ր Ո Ւ Ա Ս Ա Ն

ԿԱԼԱԹԱ ԵՒԻՔՍԷՔ ԳԱՆՏԸՐԸՄՏԱ ՎՕՅՎՕՏԱ ԳԱՐՇԸՍԸ ՆՕ. 94

Պիւսիւք տաալ իշին, թազըմ էրաիս
Չաթթիթ բանթալօն, Եէլէք 180 զ

Չէշիւրի էնքլէրտէ սանթրաճըլը բազմ
— 120 զրզ

Իրէք վէ հուստան չէքիլ վէ պիշի լի կիւ-
զէլ թազըմ 170 զրզ

Կիւմիւլի վէ թիւթիւն բէնիլիտէ սիւ-
իւ վէ չէքլ իւլ պիշիմի իւզէլ թա-
զըմ 200 զրզ

Ճէվզէյաաթ սիւսիւ չուպուզլու վէ չէ-
քիլ իւլ պիշիմի զաեթ կիւզէլ թազըմ
— 240 զրզ

Պիեիւք տաալ իշին սիեան չուհա վէ
եա Փ-սնէտէն տաեանազը վէ կիւզէլ
բարթիւսիւ 120 զրզ

Իշի իրէք, թէրզի պիշիլի, սիւսիւ բէք
կիւզէլ վէ բէք սօտա չուպուզլու բար-
թիւսիւ 220 զրզ

Իշի իրէք, տէվէ թիւթիւ վէ եա թիւ-
թիւն վէ եաթաա էլէքթիլի բէնիլիտէ
զաեթթ սիւսիւ պիշիմի չուհաաա բար-
թիւսիւ 220 զրզ

Սիեան Փաթօնէ բէնիլիտէ գաթիւմի ի-
լէ զաեթթ կիւզէլ չուպուզլու բանթալօն
240 զրզ

Պօնթուր գօնթիւմի, սիեան վէ եա
զաեթթ բէնիլիտէ Փաթօնէ, չէքլիւն պի-
շիլի կիւզէլ 200 զրզ

Իրէք Եէլէկ պիշիմի վէ իւսիւ 50 զրզ

Պիւսիւք տաալ իշին, չուպուզլու գազ-
մի տէն լըթթիլմազ բանթալօն 50 զրզ

Տիւզ քուճաաաա չուպուզլու բանթալօն
զաեթթ պիշիմի վէ կիւզէլ 90 զրզ